

Kafkasya Çalışmaları
Sosyal Bilimler Dergisi

Yıl 2, Sayı 4, Mart 2017

Journal of Caucasian Studies

Volume 2, Issue 4, March 2017

**Журнал «Кавказоведческие
исследования»**

Год 2, Выпуск 4, Март 2017

İstanbul / Стамбул

2017

KAFKASYA ÇALIŞMALARI Sosyal Bilimler Dergisi

Yıl 2 Sayı 4 Mart 2017

Kafkasya Çalışmaları - Sosyal Bilimler Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir. Yılda iki kez, Eylül ve Mart aylarında yayımlanır. Derginin elektronik versiyonuna <http://dergipark.gov.tr/jocas> adresinden erişilebilir. Makale yazım ve yayın ilkeleri derginin internet sayfasında yer almaktadır. Abonelik işlemleri için aşağıda verilen e-posta adreslerinden iletişim kurabilirsiniz.

JOURNAL OF CAUCASIAN STUDIES (JOCAS)

Vol. 2 Number 4 March 2017

The Journal of Caucasian Studies (JOCAS) is a peer-reviewed bi-annual international academic journal, published in March and September. The electronic version of JOCAS can be read at <http://dergipark.gov.tr/jocas>. Author guidelines and editorial policies on submission of manuscripts can be found on the same website. For information on individual and institutional subscriptions, please contact the journal administration through the contact details below.

ЖУРНАЛ «КАВКАЗОВЕДЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ»

Год 2 Вып. 4 Март 2017

Научный журнал «Кавказоведческие исследования» выходит 2 раза в год (сентябрь, март). Электронная версия журнала размещена на платформе <http://dergipark.gov.tr/jocas>. Оформить подписку на журнал можно по нижеуказанным контактам. Порядок опубликования статей изложен на соответствующей странице журнала.

Sahibi ve Sorumlusu / Owner and Editor in Chief / Ответственный редактор

Murat Topçu (Paşu)

Editörler / Editors / Редакторы

Zeynel Abidin Besleney, Ümit Ekin, Murat Topçu (Paşu), Tufan Turan

Sayı Editörleri / Issue Editors / Редакторы номера

Ümit Ekin, Zeynel Abidin Besleney, Tufan Turan

Kapak Resmi / Frontispiece / На переплете: Kafkas Süvari Tümeni heyeti
Petrograd'ta (1917)

Baskı-Cilt / Printed by / Типография

Birlik Baskı Teknikleri, Birlik Sokak, No: 2, Nevin Arıcan Plaza, 1. Levent /İstanbul
ISSN 2149-9527 (basılı / print), ISSN 2149-9101 (çevrimiçi / online)

Arkeoloji ve Sanat Yayınları

Hayriye Cad. Cezayir Sok. No: 5/2 Beyoğlu-İstanbul

Tel: 0212 293 03 78 Fax: 0212 245 68 77

info@jocas.net, jocasdergisi@gmail.com

<http://dergipark.gov.tr/jocas>

DERGİNİN TARANDİĞİ İNDEKSLER / JOCAS IS INDEXED IN /ИНДЕКСЫ
НАУЧНОГО ЦИТИРОВАНИЯ

Akademia Sosyal Bilimler İndeksi
(Asos Index)

ResearchBib

türk eğitim indeksi
Türk Eğitim İndeksi

CiteFactor

MLA International Bibliography

Open Academic Journals Index

International Institute of Organized Research (I2OR)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS / СОДЕРЖАНИЕ

- 1-30 Sovyet Sonrası 25 Yılda Türkiye’den Kuzey Kafkasya’ya Geri Dönüşün Dönüşümü: Köprüleri Yakmaktan Köprüler Kurmaya
Jade Cemre Erciyes
- 31-54 “Tarihin Kayıp Çocukları”na Dair Bir Derkenar:
Muhammed Zahid Şamil
M. Aydın Turan
- 55-70 Tuna Vilayeti Göçmenleri ve Midhat Paşa
Bekir Koç
- 71-100 Hacı Murat. Biyografi Denemesi
Vasili Potto
- 101-140 Hıristiyanlık, Aydınlanma ve Kolonyalizm: Rusya Kuzey Kafkasya’da, 1550-1800
Michael Khodarkovsky
- 141-160 The Caucasian Politics of Paul I: A Pragmatic Continuity
Tsvetelina Tsvetkova
- 161-192 Феномен политического отчуждения в исторических судьбах черкесского народа
Валерий Сокуров (Valery Sokurov)
- 193-220 Amerikanские газеты о черкесах
Суфьян Жемухов (Sufian Zhemukhov)
- 221-224 Kitap Tanıtımı
- 225-227 Konferans Duyurusu

YAYIN KURULU

Zeynel Abidin Besleney, Dr., JOCAS, Londra, İngiltere

Georgy Chochiev, Dr., Kuzey Osetya Cumhuriyeti Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü, Vladikafkas, Rusya Federasyonu

Ümit Ekin, Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Kafkas Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Sakarya, Türkiye

Lars Funch Hansen, Dr., Malmö Üniversitesi Dil, Göç ve Toplum Çalışmaları Fakültesi, Azınlık Çalışmaları Merkezi, İsveç & Kopenhag Üniversitesi Kültürlerarası Araştırmalar ve Bölge Çalışmaları Bölümü, Danimarka

B. George Hewitt, Prof. Dr., Londra Üniversitesi Doğu ve Afrika Çalışmaları Okulu (SOAS), Londra, İngiltere

Anzor Kushhabiev, Dr., Rusya Bilimler Akademisi Sosyo-Politik Araştırmalar Merkezi, Kabardey-Balkar Cumhuriyeti, Nalçik, Rusya Federasyonu

Madina Pashtova, Dr., Adıgey Cumhuriyeti Beşeri Araştırmalar Enstitüsü, Etnoloji ve Halkbilimi Bölümü, Maykop, Rusya Federasyonu

Seteney Shami, Prof. Dr., Arap Sosyal Bilimler Konseyi, Beyrut, Lübnan

Madina Tlostanova, Prof. Dr., Linköping Üniversitesi, Tematik Çalışmalar Bölümü (TEMA) / Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları (TEMAG), Linköping, İsveç

Murat Topçu (Paşşu), Yrd. Doç. Dr., Okan Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Çeviribilim Bölümü Rusça Mütercim-Tercümanlık Abd, Tuzla, İstanbul, Türkiye

Tufan Turan, Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Sakarya, Türkiye

Sufian Zhemukhov, Dr., George Washington Üniversitesi, Washington, ABD

DANIŐMA KURULU

Ayla Bozkurt Applebaum, Dr., Proje Araştırmacısı, Kaliforniya Üniversitesi, Dilbilimi Bölümü, Santa Barbara, ABD

Chen Bram, Dr., Truman Barıőı Geliőtirme Enstitüsü, Hebrew Üniversitesi, Kudüs, İsrail

Önder Duman, Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Samsun, Türkiye

Musa Eken, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Sakarya, Türkiye

Marat Gubzhokov, Doç., Tarih Bilimleri Adayı, Adıgey Cumhuriyeti Beşeri Araştırmalar Enstitüsü, Etnoloji ve Halkbilimi Bölümü, Maykop, Rusya Federasyonu

Ayhan Kaya, Prof. Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, İstanbul, Türkiye

Bekir Koç, Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü, Ankara, Türkiye

Margarita Koleva Dobрева, Yrd. Doç. Dr., Bulgaristan Bilimler Akademisi, Balkan Araştırmaları Enstitüsü, Sofya, Bulgaristan

Sergey Pazov, Prof. Dr., U.D. Aliyev Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi, Filoloji Enstitüsü, Çerkes ve Abaza Filolojisi Kürsüsü, Çerkessk, Rusya Federasyonu

Ömer Turan, Prof. Dr., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ankara, Türkiye

Karina Vamling, Prof. Dr., Malmö Üniversitesi, Kültür ve Toplum Çalışmaları Fakültesi, Kafkasya Çalışmaları Bölümü, Malmö, İsveç

SAYI HAKEMLERİ

Cahit Aslan, Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Adana, Türkiye

M. Bilal Çelik, Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Sakarya, Türkiye

Setenay Nil Doğan, Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü, İstanbul, Türkiye

Marat Gubzhokov, Doç., Tarih Bilimleri Adayı, Adıgey Cumhuriyeti Beşeri Araştırmalar Enstitüsü, Etnoloji ve Halkbilimi Bölümü, Maykop, Rusya Federasyonu

Türkan Olcay, Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Slav Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Rus Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Göksel Öztürk, Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Yücel Öztürk, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Sakarya, Türkiye

Mustafa Sarı, Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Sakarya, Türkiye

Abdullah Temizkan, Doç. Dr., Ege Üniversitesi, Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Sosyal Ekonomik ve Siyasal İlişkiler Ana Bilim Dalı, İzmir, Türkiye

Zarema A. Tseeva, Doç., Tarih Bilimleri Adayı, Adıgey Devlet Üniversitesi, Adıgey Filolojisi ve Kültürü Fakültesi, Çerkes Tarihi ve Kültürü Kürsüsü, Maykop, Rusya Federasyonu

İsmail Türkoğlu, Doç. Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, İstanbul, Türkiye

Raisa B. Unarokova, Prof., Filoloji Bilimleri Doktoru, Adıgey Devlet Üniversitesi, Çerkes Araştırmaları ve Çerkes Filolojisi Merkezi, Maykop, Rusya Federasyonu

EDITORIAL BOARD

Zeynel Abidin Besleney, Dr, JOCAS, London, UK

Georgy Chochiev, PhD in History, Senior Research Fellow, North Ossetian Institute for the Humanities and Social Sciences, Vladikavkaz, Russian Federation

Ümit Ekin, Assoc Prof, PhD in Ottoman History, Director of the Centre for Caucasian Studies, Sakarya University, Sakarya, Turkey

Lars Funch Hansen, Dr, Department of Cross-Cultural and Regional Studies, University of Copenhagen & Minority Studies Section, Department of Language, Migration, Society, Malmö University, Malmö, Sweden

B. George Hewitt, Prof, PhD (Cantab.) in Linguistics, Emeritus Professor of Caucasian Languages at School of Oriental and African Studies (University of London), Fellow of the British Academy, London, UK

Anzor Kushhabiev, Dr, PhD in History, Senior Staff Scientist at the Social and Political Research Centre of the Russian Academy of Sciences, Republic of Kabardino-Balkaria, Nalchik, Russian Federation

Madina Pashtova, Dr, Candidate of Philological Science, Leading Researcher, Department of Ethnology, Institute of Humanities of Republic of Adyghea, Maikop, Russian Federation

Seteney Shami, Prof, PhD in Anthropology, Director General at the Arab Council for the Social Sciences, Beirut, Lebanon

Madina Tlostanova, PhD, Chair in Postcolonial Feminism, Linköping University, Department of Thematic Studies (TEMA) / Gender Studies (TEMAG), Linköping, Sweden

Murat Topçu (Paşşu), Asst Prof, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Translation Studies, Okan University, Tuzla, Istanbul, Turkey

Tufan Turan, Asst Prof, Department of History, Faculty of Science and Literature, Sakarya University, Sakarya, Turkey

Sufian Zhemukhov, Dr, PhD in History (Russian Academy of Sciences), Senior Research Associate, George Washington University, Washington DC, USA

BOARD OF ADVISERS

Ayla Bozkurt Applebaum, Dr., Project Scientist, Department of Linguistics, University of California, Santa Barbara, US

Chen Bram, Dr, Anthropologist, Organizational Consultant, Research Fellow at the Truman Institute for the Advancement of Peace, Hebrew University, Jerusalem, Israel

Önder Duman, Assoc Prof, Department of History, Faculty of Science and Literature, Ondokuz Mayıs University, Samsun, Turkey

Musa Eken, Prof, Department of Politics and Public Administration, Faculty of Political Science, Sakarya University, Sakarya, Turkey

Marat Gubzhokov, Candidate of Historical Sciences, Leading Researcher, Department of Ethnology and Folk Arts, Republican Institute of Humanitarian Studies of Adygea, Maikop, Russian Federation

Ayhan Kaya, Prof, Director of the European Institute, Jean Monnet Centre of Excellence Department of International Relations of Istanbul Bilgi University, Istanbul, Turkey

Bekir Koç, Prof, Department of History, Faculty of Geography, History and Languages, University of Ankara, Ankara, Turkey

Margarita Koleva Dobрева, Asst Prof, Institute of Balkan Studies at the Centre of Thracology, Sofia, Bulgaria

Sergei Pazov, Prof, U.D. Aliev Karachaevo-Cherkessk State University, Institute of Philology, Department of Circassian and Abaza Philology, Republic of Karachaevo-Cherkessiya, Cherkessk, Russian Federation

Ömer Turan, Prof, Department of History, Faculty of Science and Literature, Middle Eastern Technical University, Ankara, Turkey

Karina Vamling, Prof, Department of Caucasus Studies, Faculty of Culture and Society, Malmö University, Malmö, Sweden

REVIEWERS FOR THE CURRENT ISSUE

Cahit Aslan, Assoc. Prof, Department of Education and Social Sciences, Faculty of Education, Çukurova University, Adana, Turkey

M. Bilal Çelik, Assoc. Prof, Department of History, Faculty of Arts and Science, Sakarya University , Sakarya, Turkey

Setenay Nil Doğan, Dr, Department of Humanities and Social Sciences, Faculty of Arts and Science, Yıldız Technical University, Istanbul, Turkey

Marat Gubzhokov, Leading Researcher, Candidate of Historical Sciences, Department of Ethnology and Folk Arts, Institute of Humanitarian Studies of Republic of Adyghea, Maikop, Russian Federation

Türkan Olcay, Prof, Russian Language and Literature, Department of Slavic Languages and Literatures, Faculty of Literature, Istanbul University, Istanbul, Turkey

Göksel Öztürk, Asst. Prof, Department of Turkish Language and Literature, Institute of Turkic Studies, Marmara University, Istanbul, Turkey

Yücel Öztürk, Prof, Department of History, Faculty of Arts and Sciences, Sakarya University, Sakarya, Turkey

Mustafa Sarı, Asst. Prof, Department of History, Faculty of Arts and Sciences, Sakarya University , Sakarya, Turkey

Abdullah Temizkan, Assoc. Prof, Department of Social Economical and Political Relations, Turkic World Research Institute, Ege University, Izmir, Turkey

Zarema A. Tseeva, Assoc. Prof, Candidate of Historical Sciences, Department of Circassian History and Culture, Faculty of Circassian Language and Culture, State University of Republic of Adyghea, Maikop, Russian Federation

İsmail Türkoğlu, Assoc. Prof, Department of History, Faculty of Arts and Sciences, Mimar Sinan University of Fine Arts, Istanbul, Turkey

Raisa B. Unarokova, Prof, Department of Circassian History and Culture, Faculty of Circassian Language and Culture, State University of Republic of Adyghea, Maikop, Russian Federation

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Зейнель Абидин Бесленей, доктор, г. Лондон, Великобритания

Суфьян Жемухов, кандидат ист. наук, старший научный сотрудник Университета Джорджа Вашингтона, г. Вашингтон, США

Анзор Кушхабиев, доктор ист. наук, ведущий научный сотрудник Центра социально-политических исследований КБНЦ РАН, г. Нальчик, РФ

Мадина М. Паштова, кандидат филол. наук, ведущий научный сотрудник отделения этнологии Адыгейского республиканского института гуманитарных исследований им. Т.М. Керашева, г. Майкоп, РФ

Мадина Тлостанова, доктор фил. наук, ординарный профессор постколониального феминизма, Институт тематических исследований, Отделение гендерных исследований, Линчёпингский университет, г. Линчёпинг, Швеция

Мурат Топчу (Папшу), доктор филол. наук, Факультет естественных и гуманитарных наук, Русское переводческое отделение, Университет Окан, г. Стамбул, Турция

Туфан Туран, доктор ист. наук, доцент кафедры истории Сакарского университета, г. Сакарья, Турция

Ларс Фундж Хансен, доктор-антрополог, Департамент языка, миграции, общества, Университет Мальмё, Швеция & Департамент межкультурных и региональных исследований Копенгагенского университета, г. Копенгаген, Дания

Б. Джордж Хьюит, профессор, специалист по кавказским языкам, СОАС, Лондонский университет, г. Лондон, Великобритания

Георгий Чочиев, кандидат ист. наук, старший научный сотрудник Северо-Осетинского института гуманитарных и социальных исследований, г. Владикавказ, РФ

Сетеней Шами, антрополог, профессор, генеральный директор Арабского Совета по социальным наукам, г. Бейрут, Ливан

Юмит Экин, доктор ист. наук, директор Центра кавказских исследований Сакарского университета, г. Сакарья, Турция

НАУЧНЫЙ СОВЕТ

Айла Бозкурт Апплебаум, доктор филол. наук, кафедра лингвистики, Калифорнийский университет в Санта-Барбаре, США

Хэн Брам, доктор-антрополог, Труман институт по улучшению мира, Хебреский университет, г. Иерусалим, Израиль

Карина Вамлинг, профессор Департамента кавказских исследований Мальмё университета, г. Мальмё, Швеция

Марат Н. Губжоков, канд. ист. наук, доцент, ведущий научный сотрудник отдела этнологии и народного искусства Адыгейского республиканского института гуманитарных исследований им. Т.М. Керашева, г. Майкоп, РФ

Ондер Думан, доктор ист. наук, Университет Ондокуз Майыс, г. Самсун, Турция

Айхан Кая, доктор межнац. отношений, профессор Стамбульского Билги Университета & Директор Института Европейского Союза, г. Стамбул, Турция

Маргарита Колева-Добрева, доктор ист. наук, Институт по балканистике при БАН, г. София, Болгария

Бекир Коч, доктор ист. наук, профессор кафедры истории Анкарского университета, г. Анкара, Турция

Сергей У. Пазов, профессор кафедры черкесской и абазинской филологии Института филологии Карачаево-Черкесского государственного университета, Черкесск, РФ

Омер Туран, доктор ист. наук, профессор кафедры истории Технического университета Ближнего Востока (ODTÜ), г. Анкара, Турция

Муса Экен, профессор Департамента политики и государственного управления, проректор Сакарского университета, г. Сакарья, Турция

РЕЦЕНЗЕНТЫ НОМЕРА

Джахит Аслан, доктор соц. наук, доцент Педагогического факультета Чукурова университета, г. Адана, Турция

М. Биляль Челик, доктор ист. наук, доцент кафедры истории Сакарского университета, г. Сакарья, Турция

Сетенай Ниль Доган, доктор пол. наук, Факультет гуманитарных и социальных наук, Технический университет Йылдыз, г. Стамбул, Турция

Марат Н. Губжоков, кандидат ист. наук, доцент, ведущий научный сотрудник отдела этнологии и народного искусства Адыгейского республиканского института гуманитарных исследований им. Т.М. Керашева, г. Майкоп, РФ

Тюркан Олджай, доктор филол. наук, профессор кафедры славянских языков и литератур (отделение русского языка и литературы) литературоведческого факультета Стамбульского университета, г. Стамбул, Турция

Гоксель Озтюрк, доктор филол. наук, доцент Исследовательского института тюркологии Университета Мармара, г. Стамбул

Юджель Озтюрк, доктор ист. наук, профессор кафедры истории Сакарского университета, г. Сакарья, Турция

Мустафа Сары, доктор ист. наук, доцент кафедры истории Сакарского университета, г. Сакарья, Турция

Абдуллах Темизкан, доктор ист. наук, доцент Института исследований тюркского мира Эгейского университета, г. Измир, Турция

Зарема А. Цеева, канд. ист. наук, доцент ФГБОУ ВО «Адыгейский государственный университет», Факультет адыгейской филологии и культуры, Кафедра истории и культуры адыгов, г. Майкоп, РФ

Исмаил Тюркоглу, доктор ист. наук, доцент кафедры истории Университета изобразительных искусств им. Мимар Синан, г. Стамбул, Турция

Раиса Б. Унарокова, доктор филол. наук, профессор Центра адыговедения и адыгейской филологии Адыгейского государственного университета, г. Майкоп, РФ